

Handläggare
Erik Jondelius
Telefon: 08-50812098**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
19 februari 2026

Medborgarförslag - Skyltning av den gamla landsvägen vid Rosenlundsgatan

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsförvaltningen överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsförvaltning har fått ett medborgarförslag om att sätta upp skyltar som berättar om den gamla landsvägen vid Rosenlundsgatan. Skyltarna föreslås även uppmärksamma de tobakslador som tidigare fanns i området.

Förvaltningen bedömer att en historisk tavla i Ånghästuparken kan innehålla intressant och lärorik information för Södermalms invånare och föreslår att förvaltningen ges i uppdrag att se över om det finns möjlighet att inrymma framtagande av en tavla i årets eller 2027 års budget.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om att sätta upp skyltar som berättar om den gamla landsvägen vid Rosenlundsgatan.

Stadsdelsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 20 november 2025 att ge förvaltningen i uppdrag att bereda medborgarförslaget. Medborgarförslaget bifogas som bilaga till tjänsteutlåtandet.

Ärendet

I medborgarförslaget föreslår medborgaren följande:

- Att, inom dagens kvarter Svärdet mellan Rosenlundsgatan och Ringvägen, tydliga skyltar sätts upp längs den gångväg som finns där, för att informera om att det i gångvägens sträckning tidigare funnits en landsväg som förband Gamla Stan med Årsta via Årsta holmar.

- Att skyltarna även uppmärksammar de tobakslador som tidigare fanns i området, för att påminna om den tid då Stockholm hade en livaktig tobaksproduktion.

I telefonsamtal med förslagsställaren den 8 januari 2026 har förslagsställaren förtydligat var den före detta landsvägen ska ha varit belägen, men också framfört en liten osäkerhet kring om den faktiskt funnits. Förslagsställaren har också framfört att förslaget är att det ska skyltas om landsvägen och att föreslagen skylt också ska berätta om tobaksladorna som förut fanns i området. Ärendets rubrik har därför justerats något i jämförelse med hur det är namnsatt i stadens dokumenthanteringssystem eDok.

Ärendets beredning

Medborgarförslaget inkom till stadsdelsförvaltningen den 22 oktober 2025. Ärendet har beretts av stadsmiljöenheten inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 9 februari 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen tackar för ett intressant förslag som har till syfte att synliggöra och värna Stockholms kulturhistoria.

Kvarteret Svärdet omgärdas av Maria Bangata i norr, Rosenlundsgatan i öster, Sköldgatan i söder och Ringvägen i väster. Kvarteret har en triangulär form där bostadsbebyggelsen som en stiliserad halvmåne omsluter parken Ånghästuparken.

Figur 1. Kvarteret Svärdet med Ånghästuparken ligger mellan Maria Bangata, Rosenlundsgatan, Sköldgatan och Ringvägen.

Bostadsbebyggelsen uppfördes under åren 1987-1990 och i planbeskrivningen till gällande detaljplan, från 1984, finns följande två meningar under rubriken "Terrängförhållanden":

Terrängen kännetecknas av ett mindre bergsparti i kvarterets södra del och av en trädbevuxen sänka norr därom utmed vilken fram till 1930 södra stambanan hade sin sträckning. Utmed bergets norrlutning löper Sköldgatan vilken utgör en del av den landsväg som redan på 1500-talet förde från staden till ett färjeläge vid Årstaviken.

Innan bostäderna byggdes på 1980-talet löpte Sköldgatan genom kvarteret, och inte som idag söder om kvarteret. Sköldgatans tidigare sträckning går bland annat att se i en karta från år 1930. Då innefattade namnet även gatan väster om Ringvägen som idag heter Ekermans gränd. I kartan går det även att se att kvarteret då bestod av två kvarter: Svärdet och Skottet. Inom dåvarande Svärdet ses i ljusbrun färg platsen för de tre lador som förslagsställaren föreslår ska uppmärksammas på skyltarna. I kartan ses också, i svarta linjer, en liten stump av den äldre sträckningen av västra stambanan, precis norr om Sköldgatan och kvarteret Svärdet. Vid jämförelse mellan Figur 1 ovan och Figur 2 nedan ses att den gångbana som idag går genom kvarteret ganska väl ser ut att vara belägen på Sköldgatans tidigare sträckning.

Figur 2¹. I kartan ses Sköldgatans tidigare sträckning genom dagens kvarter Svärdet (se röda ringar). Sträckningen stämmer i stora delar överens med den gångbana som idag går genom kvarteret.

I ”Jämföra kartor” på webbsidan stockholmskallan.se går det att jämföra äldre kartor med dagens karta över Stockholm. Den äldsta kartan i verktyget är från år 1625. Förvaltningen har inte kunnat se att vägen är benämnd ”Södra landsvägen” i någon karta, däremot har vägsträckan namnet ”Tantogatan” i 1828 och 1855 års kartor. ”Sköldgatan” kallas vägsträckan först i 1885 års karta.

I dialog med Stadsmuseet framkommer att gångbanan, som ligger på park- och fastighetsmark och går igenom bostadsgårdar, är mycket svårläst som historisk landsväg när man vistas i området. Det finns också oändligt många äldre vägsträckningar i Stockholm som inlemmats i ny bebyggelse och där platsernas historia inte längre går att läsa eller förstå när man besöker dem.

I parker och på torgytor inom Stockholms stad finns så kallade historiska tavlor utplacerade, som berättar om en plats och dess omgivnings historia. Tavlorna sattes upp med start år 1998 då Stockholm var europeisk kulturhuvudstad. Tavlorna placerades ut av gatu- och fastighetskontoret, och efter 2006 års omorganisation, av exploateringskontoret. År 2008 avslutades projektet. Idag ansvarar trafikkontoret för att tvätta tavlorna och för att rikta om de som börjat luta. Ingen förvaltning har idag i uppdrag att sätta upp nya tavlor. Då trafikkontoret saknar reinvesteringsmedel för tavlorna ersätter kontoret inte en tavla om den är i dåligt skick till följd av exempelvis vandalisering eller att den tvättats eller sanerats så många gånger att texten blivit oläslig. En tavla som är i alltför dåligt skick tas bort.

Stadsdelsförvaltningen framför regelbundet, i olika lämpliga sammanhang inom staden, ett önskemål om att någon förvaltning ges i uppdrag att gärna sätta upp nya tavlor, men framförallt ersätta de tavlor som inte längre går att laga. Ett stort arbete har en gång lagts ned på att ta fram dessa tavlor och informationen på dem ger kunskap om hur staden växt och växer. Informationen ökar invånarnas förståelse för sin omgivning och bidrar förhoppningsvis också till att invånarna känner ett större intresse, och därmed kanske även kan skapa ett engagemang, för hur staden och samhället ska utvecklas.

Figur 3. Historisk tavla över Lilla Blecktornsparken.

Inom Södermalms stadsdelsområde fanns under 2000-talets början 36 historiska tavlor. De är till exempel placerade i, och berättar om, Rosenlundsparken, Helgalunden och Anna Lindhs Park. Exakt hur många tavlor som finns idag är svårt att uppskatta. En del tavlor tas tillfälligt bort i samband med byggnadsarbeten, men trafikkontoret har meddelat att två tavlor tagits bort på grund av att de varit i för dåligt skick. Det finns ingen historisk tavla placerad i Ånghästuparken.

I stadens skyltmanual för skyltar i parker och på torg finns en mall för historiska tavlor. Mallen kan användas av den förvaltning som själv vill producera och underhålla en historisk tavla. För att ta fram en sådan tavla behöver Stadsmuseet anlitas, vilket kostar cirka 25 000 kronor per tavla. Därutöver tillkommer kostnader för tillverkning och utplacering av tavlan, som uppskattas till cirka 8-10 000 kronor per tavla. Utöver ovannämnda kostnader tillkommer dessutom underhållskostnader i form av tvättning och att rikta sneda tavlor rätt.

Förvaltningen bedömer att en historisk tavla i Ånghästuparken kan innehålla intressant och lärorik information för Södermalms invånare och föreslår att förvaltningen ges i uppdrag att se över om det finns möjlighet att inrymma framtagna av en tavla i årets eller 2027 års budget. En tavla i parken kan exempelvis berätta om "Stadens dike" som förr låg i parkens norra del och var Fatburssjöns utflöde till Årstaviken. Tavlan kan också berätta om att västra stambanan förr löpte genom parkens norra del, information som inte bara gör tavlan relevant ur ett lokalhistoriskt perspektiv utan även

ett nationellt. Tavlan kan också, precis som förslagsställaren föreslår, även berätta om landsvägen som löpte genom parken, samt om de tre tobaksladorna och deras anknytning till det närbelägna Tobaksmonopolet och den tobaksodling som förr bedrevs i Stockholm.

Barnrättsanalys

Förvaltningen bedömer att förslaget inte har någon påverkan på barn. En barnrättsanalys har därför inte genomförts.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer förslaget som könsneutralt då ett genomförande av förslaget skulle påverka män och kvinnor på likartat sätt.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Expedieras till

Förslagslämnaren.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Snorre Berglund
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Medborgarförslaget.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2026-01-28
Snorre Berglund, Avdelningschef	2026-01-28